

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาถึงรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับตน และการเปิดรับรายการโทรทัศน์ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตเมืองและเขตชนบท จังหวัดสงขลา โดยสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา จำนวน 476 โรงเรียน มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 300 คน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและการเปิดรับรายการโทรทัศน์ ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในเขตจังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างเด็กนักเรียนในเขตเมืองและในเขตชนบท ความคิดเห็นเกี่ยวกับตน และการเปิดรับรายการโทรทัศน์
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว และความคิดเห็นเกี่ยวกับตน กับการเปิดรับรายการโทรทัศน์ ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตเมืองและในเขตชนบท จังหวัดสงขลา

จากผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา จากโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา เป็นเด็กนักเรียนในเขตเมืองมากกว่าในเขตชนบท ซึ่งเป็นไปตามสัดส่วนของนักเรียนที่มีอยู่จริงในแต่ละเขตและในแต่ละโรงเรียน

ในด้านอายุของเด็กนักเรียนจะอยู่ในช่วง 10-14 ปี โดยเด็กนักเรียนส่วนใหญ่จะมีอายุ 11 ปี มีจำนวนมากที่สุด เด็กนักเรียนชายมีจำนวนใกล้เคียงกับเด็กนักเรียนหญิง

เด็กนักเรียนโดยส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่กับพ่อและแม่มากที่สุด โดยสภาพครอบครัวของเด็กนักเรียนโดยที่พ่อและแม่อาศัยอยู่ร่วมกันมีจำนวนมากที่สุดเช่นกัน ในด้านอาชีพของพ่อพบว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่พ่อจะรับราชการมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ เด็กนักเรียนที่พ่อประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร และค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัวมีจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนอาชีพของแม่พบว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ แม่จะรับราชการและค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัวมีจำนวนใกล้เคียงกัน รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกร เด็กนักเรียนโดยส่วนใหญ่แล้วฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง

ในด้านรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบประชาธิปไตย พบว่าเด็กนักเรียนส่วนใหญ่จะมีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบประชาธิปไตยในระดับต่ำ มากกว่าเด็กนักเรียนที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบประชาธิปไตยในระดับสูง

ในด้านรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบเข้มงวดกวดขัน พบว่าเด็กนักเรียนส่วนใหญ่จะมีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบเข้มงวดกวดขันในระดับต่ำ มากกว่า เช่นเดียวกับกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งเด็กนักเรียนส่วนใหญ่จะมีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบปล่อยปละละเลยในระดับต่ำ มากกว่าในระดับสูง เช่นกัน

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง เด็กนักเรียนส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านดีมีจำนวนมากกว่า เด็กนักเรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านไม่ดี

ส่วนการเปิดรับรายการโทรทัศน์นั้น เด็กนักเรียนจะเปิดรับรายการโทรทัศน์ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ เปิดรับในระดับปานกลาง ส่วนเด็กนักเรียนที่เปิดรับรายการโทรทัศน์ในระดับน้อยนั้นมีจำนวนน้อยที่สุดเช่นกัน

อภิปรายผล

ผลจากการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 เด็กนักเรียนชั้นประถมปลายในเขตเมืองและเขตชนบท มีความแตกต่างกันในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตน

ผลการพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้ ใช้สถิติแบบ T-TEST ทดสอบความแตกต่างระหว่างเด็กนักเรียนชั้นประถมปลายในเขตเมืองและในเขตชนบท ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตน ผลการวิจัยพบว่า เด็กนักเรียนในเขตเมืองและเขตชนบท ไม่มีความแตกต่างกันในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลที่ได้ไม่ยืนยันสมมติฐาน

อาจเป็นไปได้ว่า การสื่อสารที่ทันสมัยและการสื่อสารมวลชนที่ขยายวงกว้าง ตลอดจนการขยายตัวทางการศึกษาที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบันทำให้ชนบทและเมืองมีลักษณะเท่าเทียมกันมากขึ้น จึงทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของเด็กนักเรียนในเขตเมืองและเขตชนบทไม่แตกต่างกัน เพราะความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของบุคคลนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ทางสังคม การศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบก็เป็นการให้การเรียนรู้ทางสังคมอย่างหนึ่ง จะเห็นว่าปัจจุบันการขยายตัวทางการศึกษาเป็นไปอย่างกว้างขวาง มีสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนเกิดขึ้นมากมายไม่เพียงแต่ในเขตเมือง แต่ได้ขยายตัวออกไปในเขตชนบทด้วย พร้อมทั้งมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยทัดเทียมกับสถาบันการศึกษาในเขตเมือง ด้านการศึกษานอกระบบ เช่น การศึกษานอกระบบโรงเรียนของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ก็พัฒนาก้าวหน้าไปมาก มีการณรงค์ให้มีคนรู้หนังสือมากขึ้น จนตลอดคนไม่รู้หนังสือมากมายในหลายท้องที่ในเขตชนบทห่างไกลในปัจจุบัน นอกจากนี้ระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งใช้สื่อโทรทัศน์ก็เอื้ออำนวยเป็นอย่างมากให้คนชนบทมีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน การเรียนรู้ดังกล่าวซึ่งคนในเขตชนบทมีโอกาสดำเนินการเท่ากับคนในเมืองทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของเด็กนักเรียนทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 เด็กนักเรียนชั้นประถมปลายในเขตเมืองและเขตชนบท มีความแตกต่างกันในด้านการเปิดรับรายการโทรทัศน์

ผลการพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้ ใช้สถิติแบบ T-TEST ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างเด็กนักเรียนชั้นประถมปลายในเขตเมืองและเขตชนบท ในด้านการเปิดรับรายการ

โทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า เด็กนักเรียนในเขตเมืองและเขตชนบท ไม่มีความแตกต่างกันในด้าน การเปิดรับรายการโทรทัศน์ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 กล่าวคือ เด็กนักเรียนในเขตเมืองและเขตชนบท เปิดรับรายการโทรทัศน์ในปริมาณที่ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้ไม่ยืนยันสมมติฐาน

อาจเป็นไปได้ว่า เพราะเมืองและชนบทได้พัฒนาในหลาย ๆ ด้านมาอยู่ในระดับที่ ใกล้เคียงกันมากขึ้น ด้วยระบบการสื่อสารที่ทันสมัย การสื่อสารมวลชนที่เข้าถึงประชาชนได้เป็น อย่างดีในปัจจุบัน เฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่าสามารถเข้า ถึงประชาชนมากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น และเนื่องจากความสามารถในการปรับปรุงรายการให้ สอดคล้องกับผู้รับ จึงเป็นที่นิยมเปิดรับรายการโทรทัศน์กันมาก ซึ่งปกติคนในสังคมต้องการความ บันเทิงเพื่อช่วยผ่อนคลายความเครียด ต้องการข่าวสารเพื่อรับรู้ความเป็นไปของสังคมอยู่แล้ว ความก้าวหน้าด้านเทคนิควิธีการต่าง ๆ การแข่งขันเชิงเศรษฐกิจการค้า ซึ่งเป็นไปในระบบ โฆษณาก็สามารถส่งผลให้การผลิตรายการสนองตอบผู้รับได้เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาจากด้าน ผู้รับรายการโทรทัศน์บ้างจะเห็นว่าในปัจจุบันทุกครัวเรือนมีโอกาสที่จะเป็นเจ้าของโทรทัศน์ มากกว่าแต่ก่อน ด้วยการขายตัวด้านการตลาดแม้ครอบครัวที่มีรายได้น้อยก็สามารถซื้อเครื่องรับ โทรทัศน์ในระบบเงินผ่อน นอกจากนี้ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนปัจจุบันส่งเสริมให้มี การเปิดรับโทรทัศน์มากขึ้น เช่น การเปิดรับข่าว และเรื่องราวความรู้อื่น ๆ เช่น สารคดี ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น ทำให้คนนิยมเปิดรับรายการโทรทัศน์กันมาก ซึ่งในชนบทก็เช่นเดียวกัน เนื่องจากการแพร่ภาพออกอากาศของโทรทัศน์สามารถขยายครอบคลุมพื้นที่ชนบทห่างไกลได้อย่าง ทั่วถึง ฉะนั้นอัตราการเปิดรับรายการโทรทัศน์ของเด็กนักเรียนในเขตเมืองและเขตชนบทจึงไม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับรายการ โทรทัศน์ของเด็กนักเรียนชั้นประถมปลายในเขตเมืองและเขตชนบท

ผลจากการพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้ ใช้สถิติแบบ Pearson Product Moment Correlation Coefficient ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรม เลี้ยงดูในครอบครัว เน้นแบบประชาธิปไตย เน้นแบบเข้มงวดกวดขัน และเน้นแบบปล่อยปละละเลย กับการเปิดรับรายการโทรทัศน์ของเด็กนักเรียนชั้นประถมปลายในเขตเมือง และเขตชนบท

ผลจากการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับรายการโทรทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 กล่าวคือ เด็กนักเรียนที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบประชาธิปไตยสูง จะส่งผลให้เด็กนักเรียนมีปริมาณการเปิดรับรายการโทรทัศน์ในระดับสูงด้วย ผลที่ได้ยืนยันสมมติฐาน

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบเข้มงวดกวดขัน และเน้นแบบปล่อยปละละเลย จากผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวทั้ง 2 รูปแบบ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับรายการโทรทัศน์ของเด็กนักเรียนชั้นประถมปลายในเขตเมืองและเขตชนบท ที่มีนัยสำคัญระดับ .05 กล่าวคือ ไม่ว่าเด็กนักเรียนจะมีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบเข้มงวดกวดขัน หรือเน้นแบบปล่อยปละละเลย ในระดับที่สูงหรือระดับต่ำก็ตาม ก็ไม่มีผลต่อการเปิดรับรายการโทรทัศน์ ผลที่ได้ไม่ยืนยันสมมติฐาน

การที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบประชาธิปไตย เปิดรับรายการโทรทัศน์อยู่ในระดับสูง อาจเป็นเพราะการอบรมเลี้ยงดูเน้นแบบประชาธิปไตยเอื้อให้เด็กมีความคิดอิสระ สามารถตัดสินใจเอง และด้วยเหตุผลเกี่ยวกับความต้องการและความจำเป็นในการเปิดรับรายการโทรทัศน์ เป็นต้นว่าความต้องการด้านรับข่าวสาร รับความบันเทิง และสารคดีต่าง ๆ ตลอดจนด้านการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาได้ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นรายการที่จัดเพื่อการศึกษาโดยตรง เช่น รายการเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช รายการเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง หรือรายการต่าง ๆ ที่ทางสถานีจัดขึ้นเพื่อให้ความรู้เป็นการส่งเสริมด้านการศึกษา ซึ่งเหตุผลเหล่านี้เป็นสิ่งเร้าใจให้เกิดความต้องการเปิดรับรายการโทรทัศน์ และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูเน้นแบบประชาธิปไตยนั้นสามารถตัดสินใจด้วยความเชื่อมั่นในการเปิดรับตามความต้องการของตน เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบประชาธิปไตย จึงสามารถเปิดรับโทรทัศน์ในอัตราสูง

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเน้นแบบเข้มงวดกวดขัน และเน้นแบบปล่อยปละละเลย นั้น อาจเป็นเพราะมีข้อจำกัดบางอย่าง คือ การอบรมเน้นแบบเข้มงวดกวดขัน เด็กถูกควบคุมไม่อาจตัดสินใจเปิดรับรายการด้วยตนเองได้ ไม่ว่าจะสนใจรายการโทรทัศน์มากน้อยเพียงใดทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับพ่อแม่ผู้ปกครอง เด็กต้องงจรายการโทรทัศน์ที่พ่อแม่ผู้ปกครองไม่เห็นด้วย อัตราการ

เปิดรับจึงอยู่ในระดับต่ำ สำหรับเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูเน้นแบบปล่อยปละละเลยนั้น เด็กจะเป็นคนรู้สึกขาดความรักความอบอุ่น มักจะมองโลกในแง่ร้าย เด็กไม่ได้รับการฝึกฝนให้เกิดการเรียนรู้ขาดความขยันหมั่นเพียร ไม่ชวนขวามที่จะศึกษาเล่าเรียน โลกทัศน์จำกัดอยู่ในวงแคบ ไม่สนใจที่จะเรียนรู้สิ่งใด จึงไม่ได้สนใจในการเปิดรับรายการโทรทัศน์ด้วย อัตราการเปิดรับรายการโทรทัศน์จึงอยู่ในระดับต่ำด้วยเช่นเดียวกัน

สมมติฐานข้อที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตน มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับรายการโทรทัศน์ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตเมืองและเขตชนบท

ผลจากการพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้ ใช้สถิติแบบ Pearson Product Moment Correlation Coefficient ในการอธิบายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตน กับการเปิดรับรายการโทรทัศน์ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตเมืองและเขตชนบท ผลจากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับตน มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับรายการโทรทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลที่ได้ยืนยันสมมติฐาน

จากสมมติฐานข้อที่ 4 ผู้วิจัยพบว่า เด็กที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในด้านดีจะมีลักษณะประชาธิปไตยสูง และเด็กจะเป็นคนมีเหตุผลในตัวเองสูงด้วย จึงเป็นไปได้ว่าเด็กจะเปิดรับรายการโทรทัศน์จำนวนมาก เพื่อพิจารณาแยกแยะว่ารายการต่าง ๆ ที่เสนอทางโทรทัศน์นั้น รายการใดบ้างที่น่าเชื่อถือและน่าเลียนแบบหรือไม่ เพื่อที่เขาจะได้รับรางวัลตอบแทนทางสังคม เช่นเดียวกับที่เสนอออกทางโทรทัศน์ และจากการที่เด็กเลียนแบบโทรทัศน์และได้รับรางวัลตอบแทนทางสังคมนี้เองจึงทำให้เด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในทางที่ดีด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. สถาบันครอบครัวควรให้ความสนใจรับผิดชอบ ส่งเสริมเด็กในด้านการอบรมเลี้ยงดูให้มาก เพื่อปลูกฝังอบรมเด็กให้เติบโตขึ้นตามแนวทางที่ดี มีทัศนคติและค่านิยมถูกต้อง

2. เนื่องจากอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในตัวเองจึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบในการให้การอบรมเลี้ยงดู ไม่มีกฎเกณฑ์แบ่งตายตัวว่ารูปแบบวิธีการใดดีกว่ารูปแบบใด ควรนำหลายรูปแบบมาผสมผสานกัน เลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของเด็กแต่ละคน

3. ควรพยายามศึกษาและปลูกฝังให้เด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในด้านดี เพื่อเด็กจะได้เป็นผู้ที่ยอมรับตนเอง ยอมรับผู้อื่น และสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ดี

4. การเปิดรับรายการโทรทัศน์ของเด็กไม่ว่าจะเปิดรับมากหรือเปิดรับน้อยก็ตาม สิ่งที่คุณแม่ ครู ผู้ปกครองควรกระทำ คือ ช่วยเหลือแนะนำเด็กให้สามารถเลือกชมรายการที่เหมาะสม หากเป็นไปได้ คุณแม่ ครู ผู้ปกครอง ควรชมรายการโทรทัศน์ไปพร้อมกับเด็กด้วย เพื่อมีโอกาสแนะนำ วิจารณ์กันถึงส่วนดีหรือไม่ดีไม่ควรเลียนแบบหรือเอาอย่างจากโทรทัศน์ในบางรายการ

5. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับระดับการศึกษาและอาชีพของคุณแม่ ระดับการเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อบุคคล ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ว่าจะมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของเด็กหรือไม่

